

Notitie juridische aspecten algemene afzonderingsplicht en afzonderingsplicht reizigers

Aanleiding

- De naleving van Quarantaine wordt hoofdzakelijk bevordert door sociale ondersteuning en communicatie voor de groep die wel wil naleven maar niet kan of niet weet. Daarnaast is er de noodzaak om een stok achter de deur te hebben voor diegenen die niet willen.
- In deze notitie worden twee voorstellen gedaan om de naleving van de quarantaine te versterken, door:
 - o Wetswijziging te realiseren met een generieke afzonderingsplicht.
 - o Wetswijziging te realiseren specifiek voor de quarantaineplicht voor inreizigers.
 - o

Algemene afzonderingsplicht

- Generiek afzonderingsplicht instellen voor eenieder die positief is getest. Deze personen dienen zich op een zelf te kiezen locatie af te zonderen. Dit wordt een algemene regel, hiervoor is wetswijziging noodzakelijk.
 - o Eventueel kan er een aanvullende regel worden opgenomen voor vermoedelijke besmette personen. Deze regel is moeilijk te motiveren en toe te passen omdat dit zal vragen om een individuele afweging:
 - Bij de Coronamelderapp, weten we niet wie mogelijk besmet is.
 - Bij een BCO kan er onduidelijkheid bestaan of diegene echt bij een besmet persoon in de buurt was.
 - Bij mensen met corona gerelateerde klachten, weten we niet wie dit zijn.
 - o Uitzonderingen noodzakelijk voor mensen die niet afgezonderd kunnen worden of blijven.
 - Bijvoorbeeld naar ziekenhuis moeten, geestelijke stoornis etc.
 -
- Procedure:
 - o Positieve testuitslag wordt in beginsel gemeld bij de GGD in de plaats waar de meldingsplichtige werkt en waar nodig doorgegeven aan de GGD in de woonplaats van betrokkene.
 - o Geregeld moet worden dat door de GGD in een nieuw centraal register positief getesten worden geregistreerd
 - Toegang tot het register hebben de burgemeester (en de door hem aangewezen toezichthouders), IGJ en de politie.
 - o GGD communiceert positieve testuitslag en houdt medisch toezicht.
 - o Burgemeester doet mededeling aan besmette personen over plicht om af te zonderen, ook wordt medegedeeld wanneer de plicht eindigt (onderzocht wordt of mededeling achterwege kan blijven). Informatie hierover haalt hij uit het register, de mededeling en duur van de plicht wordt geregistreerd.
 - Minimaleis tijdige rechtsbescherming bij de rechter
 - o Afzonderingsplicht eindigt van rechtswege na tien dagen.
 - o IGJ houdt toezicht op de procedure.
 - o
- Handhaving
 - o Bij mededeling van de burgemeester wordt aan de burger medegedeeld dat een last onder dwangsom wordt aangezegd bij overtreding. Bij de eerste overtreding wordt de last onder dwangsom opgelegd, bij de volgende overtreding wordt een dwangsom verbeurd (alternatief is bestuurlijke boete of strafbeschikking)
 - o Burgemeester handhaaft met eigen toezichthouders en politie (ook als toezichthouder).

- Steekproefsgewijs toezicht. Dit kan door bellen en door huisbezoek (eventueel machtiging binnentreden afgeven).
 - Incidenteel toezicht bij aantreffen besmet persoon bij een andere overtreding
 - Strafverzwaring bij overtreding andere coronamaatregel door besmette persoon.
 - Hoogte last onder dwangsom dient afschrikwekkend te zijn, bijvoorbeeld 2.500 euro
 -
- Tijdpad wetswijziging
 - De wetswijziging kan op zijn vroegst met ingang van 15 februari in werking treden.
 - Zie bijlage 1 voor het proces.
 -
- Aandachtspunten:
 - Testbereidheid kan afnemen. Een calculerende burger kan ervoor kiezen om zich niet te laten testen om zo te voorkomen dat hij de afzonderingsplicht moet nakomen. Dit kan de bestrijding van COVID-19 aantasten.
 - Na wetswijziging is er grote inzet nodig om de afzonderingsplicht effectief te kunnen handhaven, hier is capaciteit voor nodig.
 - De centrale register bij de GGD vereist een snelle ICT-operatie met oog voor de nodige privacywaarborgen.

Afzonderingsplicht reizigers

- Afzonderingsplicht voor de duur van vijf dagen (met testen na vijf dagen) voor alle inkomende reizigers uit een hoog risicogebied. Dit zijn mensen die mogelijk/vermoedelijk besmet zijn.
 - Inclusief automobilisten, voor hen geldt nog geen negatieve testverklaring/uitslag.
 - Voor uitzonderingen op afzonderingsplicht kan aangesloten worden bij huidige uitzonderingen op het dringend advies om in quarantaine te gaan
- Registratie van inreizigers moet opgetuigd worden en verbonden met de GGD (GGD houdt medisch toezicht).
 - Passagierslijsten van vliegtuigmaatschappijen zijn niet geheel betrouwbaar omdat niet de gegevens van alle reizigers worden opgeslagen, vaak enkel van de hoofdboeker van de reis.
 - Drie dagen voor vertrek dienen de gegevens van de inreizigers afzonderlijk door hen geregistreerd worden. Betreft onder andere:
 - Naam
 - Verblijfplaats
 - Telefoonnummer
 - Datum binnenkomst
 - Reismodaliteit en gegevens omtrent tickets (placering in voertuig)
 - Na registratie geautomatiseerde mededeling over plicht om af te zonderen, ook wordt medegedeeld wanneer de plicht eindigt.
- Versleutelde gegevens in de database zijn alleen toegankelijk voor handhaving en controle onder stringente voorwaarden.
- Toetsing door Autoriteit Persoonsgegevens voor doelbinding en proportionaliteit
- Toetsing door RvS voor de rechtsgrond ook voor de registratie
- Technische implementatie kan redelijk snel bij hoge prioriteit en als aan alle voorwaarden is voldaan
- Voor vervolgproces en handhaving wordt aangesloten bij algemene afzonderingsplicht.

Beslispunten en vragen

- Beslispunt tijdelijke afzonderingsplicht:

- de algemene afzonderingsplicht kan worden opgenomen in de Tijdelijke wet maatregelen COVID-19, deze plicht geldt dan specifiek voor COVID-19 en vervalt als de maatregelen niet langer noodzakelijk zijn.
- Het kan ook in het algemeen opgenomen worden in de WPG, dan kan dit later bij andere ziekten ook toegepast worden. Dit vraagt wel een zwaardere onderbouwing en het is de vraag of een demissionair kabinet hier draagvlak voor heeft.
-
- Beslispunt: moet er een afzonderingsplicht komen voor mensen die mogelijk besmet zijn omdat zij voorkomen in het bron en contactonderzoek. Deze regel is moeilijk te motiveren en toe te passen omdat de noodzaak betwist kan worden.

Bijlage 1: Planning versnelde wetwijziging quarantaine in de Wpg (25-01-2021 – 15-02-2021)

Processtap	Actiepunt	Betrokkenen	Duur	Aanvang	Afgerond
Interne voorbereiding	Startnotitie Bestuurlijke overleggen Ontwerpvoorstel + MvT	PDC-19 WJZ VWS NCTV BiZA Min.Fin Veiligheidsberaad GGD-GHOR	1 week	18-01-2021	25-01-2021
Consultatie en toetsing	U&H-toets Advisering Raad voor de Rechtspraak ATR-toets AP-Toets Wetgevingstoets JenV	PDC-19 JenV BiZA ATR AP	1 week	25-01-2021	1-02-2021
	Verwerken resultaten consultatie en toetsen		""		01-02-2021
Voorportaal, onderraad en ministerraad		ACC-19, MCC-19, MR	2 dagen	01-02-2021	03-02-2021
Raad van State	Advies	RvS	1 week	03-02-2021	09-02-2021
	Nader rapport		""		09-02-2021

Tweede Kamer		TK	2 dagen	10-02-2021	11-02-2021
Eerste Kamer		EK	5 dagen	11-02-2021	15-02-2021
Bekrachtiging, bekendmaking en inwerking		WJZ VWS	""	15-02-2021	15-02-2021